

1.- Context

1.1. Situació actual. Problemàtiques emergents.

Espanya és el país amb més atur, més desigualtat i més fracàs escolar de la UE:

	Espanya	Unió Europea	Catalunya
Taxa pobresa	20,7	15,3	19,6
Pobresa infantil	29,5	13,1	26,5
Pobresa energètica	12% (2010)		18% - 25% en famílies de 15.000€/any
Taxa Arope	28		26,4
Treballadors pobres	12,3	9,4	11,1
Llars sense ocupació	13,8	10,1	13,1
Desigualtat S90/S10	6,9	4,7	5,33
Atur	25,1	11,2	24,5
Atur llarga durada	11,1	4,5	11,1
Atur joves	55,7	23,1	57,3
Fracàs escolar	28,4	12,9	24

Algunes dades que ens ajuden a comprendre l'evolució dels darrers anys:

	2006	2012
Intensitat de treball	3,9%	10,5%
	2009	2012
Arope	16,5%	23,3%
	2007	2012
Risc de pobresa	22,3%	31,5%
Llars sense ocupació	4,5%	13,1%
	2008	2013
Atur llarga durada	15,0%	60,0%

1.2.- **Temes que ens preocupen. Mínims que cal garantir en una societat democràtica i rica com la nostra: dignitat de la persona, drets socials reconeguts**

DESIGUALTATS

Espanya és el país europeu on més han crescut les desigualtats en els darrers anys: **la diferència entre els ingressos del 10% més rics i el 10% més pobres és sis vegades més gran.**

A més, estem experimentant una concentració molt elevada de les diferències territorials als nostres barris: concentració de l'atur i l'emigració.

Una dada a recordar:

	2001	2012
zones amb atur superior a la mitjana	8%	12%
zones amb atur inferior a la mitjana	4%	14%

Diuen que **la pobresa ha existit sempre, que és un problema estructural** que no podem modificar. La intensitat de la pobresa és cada cop més profunda: 22,3% el 2007, 31,5% el 2011. → **Com ho canviem?**

DESNUTRICIÓ

55.000 casos de malnutrició a Catalunya segons el Síndic de Greuges. D'uns 660 casos de deficiències alimentàries, 95 són provocats per la pobresa extrema i 91 per malaltia. És una realitat que havia desaparegut.

Taxa risc de pobresa abans i després de les transferències socials: passa del 42,7% al 26% amb les pensions i al 19,1% amb totes les transferències. Malgrat no som dels països més eficaços, la inversió social demostra els seus efectes positius.

Persones aturades sense prestació: 342.000 llars sense cap persona ocupada, una realitat que augmenta.

Habitatge o exclusió residencial: 6.972 persones sense llar a Catalunya, 3.000 a Barcelona (de les quals 870 dormen al carrer). La PAH comptabilitza 500.000 execucions hipotecàries des del 2007 a Espanya, 96.927 a Catalunya (el 2013, 45 al dia).

→ **Renda garantida de ciutadania o altres, com la RMI?** Cal garantir uns mínims per a una vida digna (Estatut art. 32.4). Els 143 milions de pressupost 2014 deixen gent al carrer. Cal recordar que s'havia arribat a 170 milions al començar la crisi.

L'afebliment dels drets continua, i sembla que ja s'accepta aquesta pèrdua de reconeixement perquè argumenten que el sistema de protecció és insostenible.

→ **Crisi del model de protecció:** La manca de recursos justifica renunciar a alguns drets, a la seva universalitat o a la seva gratuïtat? Cal parlar de canvi de model de l'Estat de Benestar o de transformació d'alguns dels seus paràmetres?

Manca de recursos per fer front a la demanda social sense caure en l'assistencialisme. **Tenim risc de fractura social? Quines accions caldria emprendre? Hem de canviar alguna cosa en la manera com fem acció social?**

LAPAD, davallada pressupostària de l'Estat i repercussions a

Catalunya. Nous acords amb rebaixes dels costos, barems i risc de pèrdua de qualitat en l'atenció, 8.000 persones en llista d'espera per una plaça.

Hem de renunciar a una llei que és inviable econòmicament perquè no es va preveure la demanda real?

Pressupost 2014: es diu que iguala el de 2013, però durant el darrer any es van fer fortes retallades encobertes (-12,5%) perquè no hi havia pressupost aprovat, sinó prorrogat de 2012. Aquest any només s'incrementa en 91 milions per a RMI, beques menjador, suport a l'habitatge i pobresa infantil. **N'hi ha prou per respondre les necessitats emergents?**

Vulnerabilitat social: Segons un qüestionari de l'EAPN, el 2013 el 70% de les persones presenta risc moderat de vulnerabilitat, el 19% risc alt, el 10% molt alt i l'1% un risc extrem. **Podem acceptar aquesta realitat, sense més?**

1.3. Pacte de lluita contra la pobresa. Ple del Parlament 12 de març. Plataformes reivindicatives. Sobre el Pacte: Procés seguit, objectius, recursos. Valoracions.

PUNTS FORTS: Participació inicial de les entitats, transversalitat, indicadors per avaluació, definició de prioritats, model de prevenció. Valor de la comunitat. Coordinació entre departaments, voluntat d'aconseguir un acord de país.

PUNTS FEBLES: confusió entre Pacte i Pla, en el seu procés, els objectius, el pressupost i l'avaluació. Manca de recursos econòmics (852 M€). Coherència entre principis i actuació. No se sap qui signa, dirigeix i gestiona. Visió de la pobresa en un sentit economicista i no global i dinàmic. Poca referència a Europa 2020 i a Fons estructurals. Poca relació amb els ens locals i entitats socials. Poc aprofitament de les oportunitats d'innovació davant la nova i canviant realitat.

Missatge dels grups parlamentaris que han demanat el Ple del 12 de març sobre l'increment de la pobresa i les desigualtats a Catalunya:

"Davant aquesta catàstrofe humana i social és necessari donar resposta a les necessitats més bàsiques d'una part de la ciutadania catalana que veu com la manca de feina o de llar els aboca a una situació d'exclusió econòmica que els condueix cap a la marginalitat, prioritzant la urgència d'aquelles mesures de rescat social imprescindibles en aquest moment, tals com:

Reducció de la pobresa i de les desigualtats socials. Col·lectius vulnerables (infància, gent gran, persones amb dependència, persones sense ingressos...). Conseqüències de la Reforma Laboral. Garantia de rendes. Dret a l'alimentació. Accés a l'habitatge. Subministraments energètics."

Plataformes avui actives, amb possible intervenció al Ple:

- **Pobresa Zero:** el Manifest 2013 apel·la a la corresponsabilitat per frenar els processos d'empobriment amb polítiques més justes i equitatives que tinguin una visió global i incloguin mesures contra l'evasió i el frau fiscal. Es reclamen polítiques transformadores que vagin més enllà de les mesures paliatives o les solucions puntuals. Punts del Manifest:
 1. Polítiques i pressupostos generals que tinguin com a eix principal la lluita contra la pobresa.
 2. Polítiques i pressupostos que garanteixin uns serveis socials bàsics de qualitat i unes rendes mínimes vitals.
 3. Polítiques i pressupostos que reconsiderin la qüestió del deute públic
 4. Polítiques i pressupostos per impulsar l'ocupació
 5. Polítiques fiscals més justes i equitatives
 6. Polítiques més transparents i participatives
 7. Polítiques coherents i visió global
- **'x una Catalunya social':** campanya amb document/manifest de Prioritats que "pretén recollir les bases per a la construcció d'una Catalunya que reconegui els drets socials de tots els ciutadans i ciutadanes", demanant:
 - un servei nacional de salut totalment públic i universal, sense gestió privada
 - educació pública de qualitat i escola inclusiva, que garanteixi la igualtat d'oportunitats
 - creació d'ocupació i la lluita contra l'atur i la precarietat, reforma laboral que recuperi els drets laborals i socials
 - lluita contra la pobresa i per la cohesió social, desenvolupant, entre altres, la Renda Garantida de Ciutadania
 - polítiques d'igualtat entre homes i dones
 - polítiques d'habitatge
 - accés universal a la cultura
 - polítiques de cooperació
 - una fiscalitat justa, redistributiva i mediambientalment sostenible
 - un model productiu basat en la innovació, la recerca i el desenvolupament sostenible
 - una administració propera a la ciutadania
 - radicalitat democràtica i acabar amb la corrupció, incloent una nova llei de partits que reguli estrictament el seu finançament

2.- Compromisos necessaris per transformar la situació actual | Treball en grups

2.1.-Quins compromisos ha d'incloure el Pacte de lluita contra la pobresa? Què demanem al Govern i què volem fer arribar a la Consellera

2.2.-Quins compromisos ha d'assumir el país i quins nosaltres com a sector?

3.- Aportacions al debat

- Més que la pobresa, **el problema de fons són les desigualtats**, tant de renda com d'oportunitats
- Cal anar a l'origen i corregir d'arrel les causes de la pobresa. Hi ha **múltiples factors i vessants** implicades que cal treballar conjuntament: educació, ocupació, suport a dones i famílies, xarxa comunitària, prevenció...
- Dos **eixos bàsics urgents: habitatge i ocupació**, no només com a font d'ingressos per cobrir les necessitats, sinó també a efectes d'evitar que els infants "heretin" patrons de dependència respecte a les prestacions
- Àmbit educatiu: fonamental, però cal **més incidència de l'acció social en la comunitat educativa** (treball amb l'entorn i el context dels infants, suport a les famílies)
- Dicotomia entre objectius de màxims i peticions concretes, immediates, urgents: **l'assistencialisme i la resposta a emergències no són acció social transformadora**, de construcció d'un model més equitatiu. Cal combinar propostes puntuals urgents (suport a famílies) amb perspectiva de prevenció i combat de les desigualtats. Objectiu últim: **l'autonomia de les persones**
- **Apoderament del teixit associatiu** per potenciar la inserció laboral i donar suport a dones i famílies
- Reptes i propostes com a entitats:
 - o Identificar concrecions i sumar amb altres iniciatives col·lectives (p.ex. campanya/document 'Prioritats x una Catalunya social')
 - o Recull d'experiències pràctiques que hagin donat bon resultat

Valoracions en relació a la proposta de Pacte de lluita contra la pobresa presentada pel Govern:

- No acceptar mesures, plans i actuacions sense pressupost. Demanem xifres o percentatges? Al marge del volum de recursos, posar l'èmfasi en les prioritats i la distribució de partides
- La confusió o vinculació amb el Pla contra la pobresa li resta visió de futur com a Pacte
- Cal màxim consens i implicació d'altres actors (empreses, societat civil) que signin el Pacte i es comprometin
- Qüestions plantejades com a possibles propostes al Pacte:
 - o Pot incloure la redistribució de la riquesa com a objectiu?
 - o Es poden contemplar mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal?